

Uredništvo: uprava, Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 18 lit., za inostranstvo 21.50 lit. — Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.804 za inostranstvo. — Izključno zastopstvo za vse tiskarne in inostranstvo: UPI & A. Milano. Reprograf: se v. v. a. s. a.

SCLOVENE

FEBRUAR 1944
26
SOBOTA

166 Feindflugzeuge bei Terrorangriffen vernichtet

Vierter Grossangriff auf London - Erbitterte Waldkämpfe an der Beresina - Erfolgreicher deutscher Angriff westlich Swenigorodka und südlich der Pripjetsümpfe

Aus dem Führerhauptquartier, 25. II. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Kriwoi Rog und Swenigorodka scheiterten auch gestern alle Angriffe der Bolschewisten. Unsere Angriffe westlich Swenigorodka und im Gebiet südlich der Pripjetsümpfe machten trotz zähen feindlichen Widerstandes weitere Fortschritte.

Südlich der Beresina und nördlich Rogatschew dauern die schweren Abwehrkämpfe mit dem sich weiter verstärkenden Feind an. Versuche der Sowjets, auf das Nordufer der Beresina vorzudringen, brachen in erbitterten Waldkämpfen zusammen. Der Ort Rogatschew wurde in der Nacht zum 24. II. nach Sprengung aller Anlagen geräumt. Weiter nördlich warfen unsere Truppen im Gegenangriff vorgedrungenen sowjetischen Kräfte zurück und vernichteten eine durchgebrochene feindliche Kampfgruppe. Starke Kampf- u. Schlachtfliegerverbände unterstützten die Kämpfe des Heeres und fügten dem Gegner hohe Menschen- und Materialverluste zu.

Auch südöstlich Witebsk brachen Angriffe der Sowjets und wiederholte Versuche, eine Einbruchsstelle zu erweitern, nach Abschuss von 17 feindlichen Panzern zusammen.

Zwischen der Bahn Pleskau-Luga und dem Pleskau-See führten die Sowjets mit neu in den Kampf geworfenen Kräften wiederholte Durchbruchversuche. Sie scheiterten zum Teil in Gegenangriffen. Unsere Truppen eroberten die im Peipus-See gelegene Insel Pirissnar gegen zähen feindlichen Widerstand zurück und behaupteten sie gegen mehrere Gegenangriffe der Bolschewisten.

Während südwestlich von Narwa heftige Vorstöße der Sowjets erfolglos

blieben, führte nordwestlich der Stadt ein Angriff estnischer Freiwilliger nach hartem Kampf zur Beseitigung eines feindlichen Brückenkopfes über die Narwa.

In Italien fanden keine Kampfhandlungen von Bedeutung statt. Unsere Fernkampfbatterien setzten die Bekämpfung feindlicher Ausladungen im Raum von Nettuno sowie gegen den Nachschubverkehr des Gegners mit guter Wirkung fort.

In den Mittagsstunden des 24. Februar unternahmen nordamerikanische Bombenverbände unter starkem Jagdschutz Terrorangriffe gegen einige Orte in Nord-, Mittel- u. Süddeutschland. Besonders in den Städten Schweinfurt u. Gotha entstanden Schäden. In der vergangenen Nacht führten britische Bombenverbände abermals einen Terrorangriff gegen die Stadt Schweinfurt.

Feindliche Störflugzeuge warfen ausserdem Bomben auf Orte in Westdeutschland.

Unsere Luftverteidigungskräfte vernichteten bei diesen Angriffen 166 feindliche Flugzeuge, darunter 143 viermotorige Bomber.

Die deutsche Luftwaffe führte in der letzten Nacht wieder einen erfolgreichen Grossangriff gegen London durch.

Schnellboote versenkten in der vergangenen Nacht im Nordausgang des Kanals aus einem von Zerstörern gesicherten britischen Geleitzug einen Dampfer mit 2000 BRT und torpedierten zwei weitere mit 3000 BRT. Sinken dieser Schiffe ist wahrscheinlich.

Britische Schnellboote erlitten bei dem erfolglosen Versuch, den zurückkehrenden deutschen Verband anzugreifen, erhebliche Schäden. Unsere Boote kehrten vollzählig und ohne Ausfälle in ihre Stützpunkte zurück.

166 sovražnih letal uničenih pri strahovalnih napadih

Četrti velenapad na London - Srditi boji v gozdovih ob Berezini - Uspešen nemški napad zahodno od Svenigorodke in južno od Pripjetskih močvirij

Führerjev glavni stan, 25. febr. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na področju pri Kriwoi Rogu in Swenigorodki so se tudi včeraj izjalovili vsi boljševiški napadi. Naši napadi zahodno od Swenigorodke, ter na področju južno od Pripjetskih močvirij so vkljub živemu sovražnikovu odporu še napredovali.

Južno od Berezine in severno od Rogatschewa trajajo težki obrambni boji s sovražnikom, ki se ojačuje. Poskusi Sovjetov, da bi predrl na severno obalo Berezine so se izjalovili v srditih bojih v gozdovih. V noči na 24. februar smo po uničenju vseh naprav izpraznili Rogatschew. Dalje proti severu so naše čete s protisunkom vrgle nazaj tjakaj prodrle sovjetske sile ter so uničile neko sovražno bojno skupino, ki je vdrla v naše položaje. Močni oddelki bojnih in borbenih letal so podpirali borbo na zemlji in so zadali sovražniku visoke človeške in stvarne izgube.

Tudi jugozahodno od Vitebska so se izjalovili sovjetski napadi in pa njihovi ponovni poskusi za razširitev nekakega vdornega mesta.

Med železnico Pskov-Luga in med Pskovskim jezerom so izvršili Sovjeti z novimi silami, ki so jih vrgli v boj, ponovne poskuse, da bi prebili našo fronto. Vsi so se deloma s protinapadi izjalovili. Naše čete so vkljub živemu sovražnikovu odporu zavzale v Peipuskim jezeru ležajoči otok Pirissnar, ki so ga obdržale vkljub številnim boljševiškim protinapadom.

Dorim so ostali siloviti sovjetski sunki jugozahodno od Narve brez uspeha, je severozahodno od mesta izvršen na-

pad estonskih prostovoljcev po hudih bojih odstranil neke sovražnikove nastanitve ob Narvi.

V Italiji ni prišlo do nikakih pomembnih bojev.

Naše daljnostrelne baterije so z dobrim uspehom obstreljevale sovražnikova iztovarjanja na nettunskem področju ter sovražnikov oskrbovalni promet.

V opoldanskih urah 24. februarja so izvedli oddelki severnoameriških bombnikov z močno lovsko zaščito strahovalne napade na nekatere kraje v severni, srednji in južni Nemčiji. Škoda je nastala zlasti v mestih Schweinfurt in Gotha. V pretekli noči so izvršili britanski bombniški oddelki ponoven strahovalni napad na mesto Schweinfurt.

Sovražnikova motilna letala so poleg tega vrgle bombe še na kraje v zapadni Nemčiji.

Naše protiletalske obrambne sile so pri teh napadih uničile 166 sovražnikovih letal, med njimi 143 štirimotornih bombnikov.

Nemško letalstvo je v pretekli noči izvedlo nov uspešen velenapad na London.

Brzi čolni so v pretekli noči potopili pri severnem izhodu iz Rokavskega preliva 2.000 tonski parnik, ki je plul v ladjski spremiljavi, zavarovani z rušilci ter so torpedirali dva nadaljnja parnika s 3.000 tonami. Verjetno sta se ti dve ladji potopili.

Britanski brzi čolni so pri neuspelem poskusu, da bi napadli vlačilci se nemški oddelki utrpeli vračemno škodo. Naši čolni so se vrnili v oporišča polnoštevilno in brez izgub.

London v novi toči bomb

London, 24. febr. Nemško letalstvo je v treh dneh trikrat napadlo London. Zaradi silovitosti teh nemških napadov mora angleška poročevalska služba vedno bolj govoriti o težkih napadih; tako je v četrtek objavila, da je nemško letalstvo ponovno izvedlo težak napad na London. Napadajoča letala so bila odvrгла mnogo zaigralnih in razdiralnih bomb. V nekaterih londonskih okrajih je bila protiletalska zaporja najmočnejša od pričeta vojne. Tudi neko mesto v južni Angliji je bilo napadeno.

Tudi poročilo lista »Basler Nationalzeitung« iz Londona javlja o silovitosti nemških napadov. Pod naslovom »London v novi toči bomb« podarja list, da je videti, da si v Londonu predvsem prizadevajo spraviti izobombardiranje pod streho. Dasi označuje Churchill napade zavezniškega letalstva na Nemčijo kot element, ki obvladuje celotno vojno sliko, se

vedar sleherni Londončan pod vtisom nemških letalskih napadov na angleško prestolnico zaveda, da zavezniki nimajo nikakega letalskega monopola.

Iz tega je razvidno, da so nemški letalski napadi na London edini jezik, ki ga Anglija razume. Zato skušajo Angleži predstaviti nemške napade kot vojaško nepomembne in svetohlinski zatratje, da napadi angleškega letalstva merijo zgolj na ozemlja z močnimi industrijskimi cilji. Kakšna pa so ta ozemlja, na katera se je spustil angleški teror v resnici, točno vemo. To so delavski okrajji Kölna, Essena, Hamburga in Berlina, kulturni spomeniki kot achenška stolnica ali Marijina cerkev v Lübecku. London je imel dovolj časa vse to premišljevat. Če pa skušajo onstran Rokava z zlaganimi predstavljajmi omalahčevati nemške napade, je to zgolj dokaz več za učinek nemških letalskih napadov na angleško prestolnico.

Težki letalski boji nad Alpami

Berlin, 25. febr. DNB. Ameriška bombniška skupina, ki je priletela opoldne dne 23. februarja pod lovsko zaščito z juga nad vzhodno alpsko ozemlje, je zadela na vedno budno in močno nemško protiletalsko obrambo.

Ze nad južnimi obronki Alp kakor nad visokim pogorjem samim so nemški lovci in rušilci zapletli napadalec v težke letalske boje. Številne protiletalske baterije so obstreljevale sovražnikova letala in so skupno z letajočimi obrambnimi silami, pomagale pri razpršenju severoameriškega oddelka, ki so mu s tem preprečile, da bi svoje bombe točno odvrğel. Kljub

sovražni lovski zaščiti so vdrl nemški lovci in rušilci vedno znova tik do štirimotornih bombnikov, ki so jih čisto uničili že z nekaj strelji. Bombniški oddelki se je ločil v manjše skupine, ki so strelele le za tem, da bi se čim prej osvobodile napadajočih lovskih in rušilnih letal. Zaradi tega so bile čisto prisiljene, da so zasilno odvrğle svoje bombe.

S sestrelitvijo 45 sovražnih letal so Nemci uničili skoraj polovico bombniškega oddelka, ki je priletel nad Alpe. Računati moramo z izgubo šte

Francoski problemi: »Če se izkreajo?«

»Das Reich« prinaša v svoji številki z dne 13. februarja zanimiv članek pod gornjim naslovom: »Et si ils débarquent...?« Če se izkreajo? To je naslov knjige, ki obsega govore francoskega ministra za tisk in propagando — Emila Henriota. Ta mož je Francozom že dolgo znan. Sedaj je okrog 50 let star in je po poklicu gimnazijski profesor. V letu 1932 je prišel v francoski parlament in se je kot neodvisen poslanec vsedel med desničarske stranke. Kmalu je postal znan zaradi svojih strastnih in učinkovitih napadov na stranke ljudske fronte. Nikdar se ni priključil nobenemu parlamentarnemu stavarštvu in tudi ni bil med vojnimi hujškami. Pozneje je postal najspretnější propagandist novega režima in se je priključil milici Darnanda in močno posegel v novi potrebni razvoj v Franciji.

O poslanca Henriota so govorili, da je tak govornik, kakor je bil Briand in to je po francoskih pojmih najvišje priznanje. Danes pa govore o Henriotu, da je s svojimi radijskimi govori prenovil francoski radio. Kaj pa sedaj Francoze najbolj zanima. Se vidi iz naslova Henriotove knjige. O tem se je v Franciji že dolgo zelo mnogo govorilo in od zunaj so Francozom že dolgo pripovedovali, kar so v svojih sobah sede in zelo radi poslušali. Že nekaj časa pa se opaža sprememba v vsebini pogovorov, obrabi ob radijskih aparatih se podaljšujejo in Henriot je svojim rojakom odkrito povedal, da se vidi kako so včasih drugače o tem govorili, ko se je zdelo, da je ta zadeva še bolj oddaljena. Med tedanjim in sedanjim trenutkom se je namreč nekaj zgodilo. Italija je postala vzgled in nazorna razlaga posledice izkrcanja za prebivalstvo. Ta zgled se je vtekel kot mora na francoske duhove. »Amerikanci se pojavijo — Nemci izginejo« tako je zloglasno francoski malomeščan doma v copatah ob svoji peči in aparatu, sedaj pa se je izkazalo, da je bilo tako naziranje nad vse zmotno. Celo najbolj toni meščan se je moral odpreti upanja, da bo lahko zločno v naseljenju pričakovati prihod osvoboditeljev. Zella po izkrcanju se je začela spreminjati in izkazalo se je, da le prepolna samo tega hrepenenja, da bi prišlo do izkrcanja neke druge, samo ne v lastni želji.

Henriotov glas je prihajal iz radijskih aparatov med kosilom francoskih družin in ta glas je naletel na pravi učinek. Francosko javno mnenje je ta glas tako poštivil, kakor je Darnandova politika po svoje odšila javni red. Tudi med francoskimi uradniki se je začelo širiti vprašanje: »Kaj, če se izkreajo?« Poteza francoskih uradnikov so v zadnjem času takšne, da se vidi, da so si ti uradniki začeli dajati odgovor na to vprašanje in ta odgovor ni bil smisel vladne politike. Darnand se ni zadovoljil s posamičnimi ukrepi, ki so sicer nekega visokega policijskega uradnika v južni Franciji spravili v koncentracijsko taborišče, nač pa je vladna izdala zakon, ki nalaga stroge kazni tistim uradnikom,

ki ne pokažejo zadostne vneme pri izvajanju vladnih ukrepov. Pri težkih slučajih se uporabi tudi smrtna kazen.

Darnand pa namerava tudi v boju proti »notranjemu izkrcanju« to je v boju za javni red poleg državnega aparata obraniti tudi svojo milico, ki je bila ustanovljena in razširjena tudi v severnem delu Francije. Ta milica je stara ravno eno leto in šteje danes približno 30.000 članov. Ta organizacija je čvrsto odločena za boj proti boljševikom v notranjosti. Celo tisti Francozi, ki so na Ameriko najbolj udarjeni, čutijo, da bi boljševizem bila edina posledica zmage nemških sovražnikov. Poprej so še včasih govorili, da bi Francija v tem primeru doživela nekaj nemirnih tednov,

Študentom se toži po profesorjih

Ljubljana, 24. febr.

Ko je Prešeren pel, da je »vojaški stan najlepši stan«, je najbrž čisto pozabil na svoja študentska leta, sicer bi dal prednost študentskemu stanu. Kdo, ki je bil kdaj študent, se z veseljem ne spominja tistih let.

Najprej prvih razredov gimnazije, ko je plašno stopal v razred, ki se mu je zdel hram učenosti. Takrat je še z neznanskim spoštovanjem gledal na višješolce, posebno na osmošolce, in so se mu ti zdeli junaki, ker so bili ti pred »vstopom v življenje«, ker so si upali javno na ulicah povleči polovčke in so šolo špical, kadar je bilo lepo vreme, ali kadar so pričakovali v šoli slabega vremena, ker so se bali evkeov. Spricanje, goljufanje profesorjev pri nalogah, nagajanje in spretno skrivanje pred kaznjem — to so bili poleg nogometu po predmetih in poleg skrivnega smukanja h kino predstavam glavni užiti študentskega življenja. Vsaj študentje, dokler so bili študentje, so navadno tako mislili, ker pač prepovedan sad zmeraj najbolj diši. Po maturi pa, ko je postalo vse »biksanje« postavno dovoljeno, je marsikdo priznal: »Morda bi bilo vendarle bolje, ko bi ga malo manj lomili; ko bi se več učili in nekoliko manj dražili profesorje. Nazadnje je res, da ima tudi profesor živce in bi morali študentje tudi njemu priznati, ne le od njega zahtevati razumevanje.« Velikokrat so študentje povedali profesorjem, da bi vabili, da jim je žal vseh nespornostim in priznali, da so jih bili čisto sami krivi, čeprav so staršem doma zatrjevali, da jih »profesor načrtno zavračava«.

Da študentje svojih razposajenosti nikdar ne delajo iz hudobije, se pokaže takrat, kadar je študentske romantike konec, bodisi da se v rednih razmerah šola zaključuje z matura, ali pa v izrednih razmerah zapre, ali obšutno reducira. Takrat se zmeraj študentom toži po njej.

Tako se danes mnogim toži po šolskih klopih ali celo po profesorjih. To sem ugotovil iz njihovih pogovorov. Na pustni torek sem malo pred enajsto

nato pa bi se vse kar najboljšo izteklo, toda vmes so prišle napovedi ameriških listov, ki pravijo, da bi zlom Nemčije prinesel v Evropo državljansko vojno. Tega ti Francozi niso preslišali. Iz Alžirja pa je prišla pred kratkim napoved, da bo celo bivši minister Pucheu prišel pred nasilniško sodišče, kjer ga hočejo komunisti obsoditi na smrt. Val mal Pucheu v Franciji so se primerno prestrašili in spreletavali jih je začela zana Kajti ti Pucheu so tvorili v Franciji celo plast, zanašali so se na Angleže in na Amerikance. Churchill in Roosevelt sta dobro vedela, zakaj sta de Gaullovim zastopnikom prišepetala na uho, da naj se ta proces proti Pucheu odloži. To pa se jima ni posrežilo in ta Pucheuova gla uroda se je kot mora vlegla na francoske možganske domove in ni očala brez posledice. Razni maliki so sedaj začeli leteti na smetišče.

stopal po cesti in sem ravno premišljeval, kam bi zavil, da mi ušel je glasno kosi. Ni mi bilo treba dolgo premišljevat. Zatulile so sirene in s tem je bila smer mojega gibanja popolnoma enoumno določena — stopil sem v najbližje zaklonišče. Zrnil sem se do kota in poslušal, kaj ljudje govorijo, ker nisem imel nobenega drugega vpravka.

Zaslišal sem vesel smeh. Skupina fantov blizu mene je glasno zbijala šale. Očividno jih bivanje v zaklonišču ni preveč dolgočasilo. Stopil sem bliže, da bi še jaz ušel kak dovtip in si z drobtinami od tuje mize sladil čakanje.

Fantje so bili študentje. Nekaj jih je kadilo, vlekli so seveda le »polovčke«. Eden pa je z narejenim basom posnemal profesorja in jim je dajal očetovske nasvete, naj se za božjo voljo nikar ne navadijo kaditi, ker jim bo vse življenje žal. »Zaenkrat vam vse to pripovedujem zlepa, neuradno. Če pa vas še kdaj dobim, vam vsem preskrbim ukore.« Drugi so se mu smejali: »Ti si slab surugat za profesorja. In tole zaklonišče tudi ni ravno pripraven prostor za šolo.«

»Hm, je modroval nekdo, »šola... Koliko časa je že nimamo? Verjamete, da me kar jezi, ker ni šole? Tone, nikar ne kaži jezika in se ne delaj, kot mi ne bi verjel. Saj vem, da včasih, kadar te nihče ne vidi, brskaš po knjigah in žaluješ za idilo v razredu. Moj Bog, kaj si sploh človek? Še lahko privoščiš, odkar ni šole? Lani na pust sem špical, da sem lahko šel v kino in sem tako imel dvojni užitek. Letos pa ni krofov, da bi jih jedel, ne pouka, da bi špical...«

»In ne bo znanja v glavi, da bi ga kdaj kasneje uporabljal.« se je vtičnil vmes drugi. »I, no, kje naj ga pa dobimo? Tole je v službi pri železnici, oni pri tramvaju, midva z Janezom sva uradno nezaposlena, pa misliš, da imava kaj časa za učenje? Dopoldne moram nositi v kuhinjo premog in drva, popoldne jesti, popoldne pomagam brati posodo materi, ki jo pomiva, nato pomagam pri učenju sestr, ki ima še šolo. Zame ni ne preostaja nič časa.«

»Če pa ti ga kaj ostane, se ti ne ljubi učiti.« je pristavil Janez. »Seveda, ker ni profesorja, da bi nam grozil s katalogom in bi se bali evkeov.« Nazadnje so fantje ugotovili, da je šola čisto koristna ustanova, da se jim kar toži po njej. Čeprav prinaša s seboj nekatere neprijetnosti, disciplino in učenje. Tudi te neprijetnosti so namreč take, da onemu, ki jih zna prav jemati, lahko veliko koristijo. Marsikdo jih zna ceniti šele potem, ko jih je izgubil in težko pričakuje časa, da bi jih spet lahko okušal z mnogimi veselostmi, ki jih prinaša študentsko življenje. Študent, ki je predolgo brez šole, se počuti kakor riba na suhem. Danes je v Ljubljani precej takih rib. Upajmo, da bodo kmalu dobile vsaj nekaj vode in bodo spet lahko živele v svojem starem elementu.

Naročajte »SVET«

Reza Lemež (po domače Močlarjeva) in njena politika

Ni bilo ravno tako slabo Močlarjevima dvema imela sta zemlje za dva grunta in min tudi pol grunta velja. S poleni Rezi ni bilo treba stediti. Ko si stopi iz najtrše zime v hišo, si se ogreje ob peči pa še z brinjevkoma Na javor

KUNDMACHUNGEN DES ERNÄHRUNGSAMTES

Zuteilung von rationierten Lebensmitteln im Monate März

Im Monate März werden Händler in der Stadt Laibach rationierte Lebensmittel nur an ihre ständigen Abnehmer auf Lebensmittelkarten, ausgegeben vom Städtischen Versorgungsamte, auf folgender Weise abgeben:

1. Auf die Grundlebensmittelkarte: täglich 225 g Brot oder je 186 g Weizenweissmehl auf sechs Tagesabschnitte, d. h. zusammen 1116 g Weizenweissmehl, je 186 g Einheitsmehl auf zwanzig Tagesabschnitte, d. h. zusammen 3720 g Einheitsmehl, je 375, 5 g Maismehl auf fünf Tagesabschnitte, d. h. zusammen 1877 g Maismehl.

Bei der Zuteilung auf teilweise schon verbrauchte Lebensmittelkarten haben die Händler Mchl im Verhältnis: auf 1 Abschnitt Weiss-, auf 4 Abschnitte Einheits- und auf 1 Abschnitt Maismehl abzugeben. Nur eine Mehlsorte dürfen Händler nicht abgeben.

Monatlich: 1 kg Reis und 1 kg Teigwaren (auf 1 Tagesabschnitt entfallen je 64,5 g Reis bzw. Teigwaren), 4 dZl Öl (auf 1 Tagesabschnitt entfallen je 1,29 g Öl), 500 g Zucker (auf jeden kleinsten Abschnitt je 50 g), 500 g Salz (auf jeden Abschnitt je 250 g), 100 g Waschseife (auf jeden Abschnitt je 50 g), 100 g Toaletenseife (auf den Abschnitt »Mr.-l«).

2. Auf die Kartoffelkarte: 1 kg Erbsen zusammen auf die Abschnitte No. 15-17. Bei Karten, die nicht alle 5 Abschnitte aufweisen, entfallen auf jeden einzelnen Abschnitt je 200 g Erbsen.

3. Auf die Zulagekarte für Handarbeiter (R. D.) und auf die Brotzulagekarte für Kranke: täglich 100 g Brot oder je 82,6 g Einheitsmehl auf 25 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 2065 g Einheitsmehl und je 150 g Maismehl auf 6 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 900 g Maismehl.

Bei der Zuteilung auf teilweise schon verbrauchte Lebensmittelkarten haben die Händler Mchl im Verhältnis: auf 4 Abschnitte Einheitsmehl und auf 1 Abschnitt Maismehl abzugeben. — Diese Bestimmung gilt auch für alle übrigen Brotzulagekarten. Zuteilung nur einer Mehlsorte ist nicht statthaft.

4. Auf die Schwerarbeiterzulagekarten (T. D.): täglich 200 g Brot oder je 165,3 g Einheitsmehl auf 25 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 4132 g Einheitsmehl, je 300 g Maismehl auf 6 Ta-

geschnitte, d. h. zusammen 1800 g Maismehl und je 300 g Reis und 300 g Teigwaren monatlich auf 6 Abschnitte für Einkochlebensmittel.

5. Auf die Zulagekarte für Schwerstarbeiter (N. T. D.): täglich 300 g Brot oder je 248 g Einheitsmehl auf 25 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 6200 g Einheitsmehl, je 450 g Maismehl auf 6 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 2700 g Maismehl, und monatlich 300 g Reis und 300 g Teigwaren auf sämtliche 6 Abschnitte für Einkochlebensmittel.

6. Auf die Zulagekarte für Kinder bis zu 3 Jahren (Do. Ma.) für den Monat März: monatlich 1000 g Reis und 500 g Zucker auf die betreffenden Abschnitte.

7. Auf die Febrerzulagekarte für Kinder und Jugendliche von 0-18 Jahren (DO. MA., DO. MB., DO. MC. Febr.): Allfällige Zuteilung wird rechtzeitig in Zeitungen bekanntgegeben werden.

8. Auf besondere Brotzulagekarten (für Anstaltspersonen, werdende Mütter): täglich 150 g Brot oder je 124 g Einheitsmehl auf 25 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 3100 g Einheitsmehl und je 225 g Maismehl auf 6 Tagesabschnitte, d. h. zusammen 1350 g Maismehl.

9. Auf die Fleischzusatzkarte für Kranke: täglich je 100 g Fleisch bei den für die Fleischzuteilung an Kranke bestimmten Metzger.

10. Auf »Besondere Anweisungen« und auf »Anweisungen für Kranke«, ausgegeben vom »Prevode« oder Städtischem Versorgungsmat, dürfen Händler rationierte Lebensmittel in Mengen, die auf der Anweisung stehen, ausfolgen. Auf Abschnitte für Mchl dürfen sie nur Einheitsmehl, nicht aber Weizenweissmehl, da dieses nur auf Grundlebensmittelkarten zuteilt wird, ausfolgen.

11. Auf Familienkarte A: 5 Schachteln Zündhölzer auf Abschnitt »A3«.

12. Auf Familienkarte B: 10 Schachteln Zündhölzer auf Abschnitt »B3«.

13. Auf Familienkarte C: 15 Schachteln Zündhölzer auf Abschnitt »C3«.

Alle Verbraucher werden aufmerksam gemacht, ihre Familienkarte A, B und C sorgsamst aufzubewahren, da diese auch in kommenden Monaten ihre Gültigkeit bewahren werden.

OBJAVE PREHRANJEVALNEGA ZAVODA

Delitev racioniranih živil v mesecu marcu

V mesecu marcu bodo delili trgovci v mestu Ljubljani racionirana živila samo svojim stalnim odjemalcem na živilske nakaznice, ki jih je izdal ljubljanski preiskovalni urad, na sledeči način:

1. Na osnovno živilsko nakaznico: dnevno 225 g kruha ali po 186 g bele pšenične moke na šest dnevnih odrezkov, t. j. skupno 1116 g bele pšenične moke,

po 186 g enotne moke na dvanajset dnevnih odrezkov, t. j. skupno 3720 g enotne moke,

po 337,5 g koruzne moke na pet dnevnih odrezkov, t. j. skupno 1687 g koruzne moke.

Pri delitvi na že delno izrabljene nakaznice morajo deliti trgovci moko v razmerju:

na 1 odrezek bele, na 4 odrezke enotne in na 1 odrezek koruzne moke; samo ene vrste moko trgovci ne smejo deliti. Mesечно: 1 kg riža in 1 kg testenin (na 1 dnevni odrezek odpade po 64,5 g riža, oz. testenin),

4 del olja (na 1 dnevni odrezek odpade po 1,29 g olja),

500 g sladkorja (na vsak najmanjši odrezek po 50 g),

500 g soli (na vsak odrezek po 250 g), 100 g pralnega mila (na vsak odrezek po 50 g),

100 g toaletnega mila na odrezek štev. »Mr.-l«.

2. Na živilsko nakaznico za nabavo krompirja:

1 kg graha skupno na odrezke št. 13 do 17; pri nakaznicah, kjer ne bi bilo vseh pet odrezkov, odpade na vsak posamezni odrezek 200 g graha.

3. Na dodatno živilsko nakaznico za ročne delavce (R. D.) ter na dodatno nakaznico za kruh za bolnike:

dnevno 100 g kruha ali po 82,6 g enotne moke na 25 dnevnih

odrezkov, t. j. skupno 2065 g enotne moke ter po 150 g koruzne moke na šest dnevnih odrezkov, t. j. skupno 900 g koruzne moke.

Pri delitvi na že delno porabljene nakaznice morajo deliti trgovci moko v razmerju:

na 4 odrezke enotno moko in na 1 odrezek koruzno moko.

Ta določba velja tudi za vse ostale dodatne nakaznice za kruh. Delitev ene vrste moko ni dopustna.

4. Na dodatno nakaznico za delavce, ki opravljajo težka dela (T. D.):

dnevno 200 g kruha ali po 165,5 g enotne moke na 25 dnevnih odrezkov, t. j. skupno 4132 g enotne moke, po 300 g koruzne moke na šest dnevnih odrezkov, t. j. skupno 1.800 g koruzne moke,

mesечно 300 g riža in 300 g testenin na vseh 6 odrezkov za živila za juho.

5. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce, kateri opravljajo najtežja dela (N. T. D.):

dnevno 300 g kruha ali po 248 g enotne moke na 25 dnevnih odrezkov, t. j. skupno 6200 g enotne moke, po 450 g koruzne moke na šest dnevnih odrezkov, t. j. skupno 2.700 g koruzne moke ter

mesечно 300 g riža in 300 g testenin na vseh 6 odrezkov za živila za juho.

6. Na dodatno živilsko nakaznico za otroke do 3 let starosti (Do. Ma.) za mesec marec:

mesечно 1000 g riža ter 500 g sladkorja na dočlene odrezke.

7. Na februarke dodatne živilske nakaznice za otroke in mladino do 18 let starosti (Do. Ma., Do. Mb., Do. Me februar):

morebitna delitev živil bo objavljena pravočasno v časnikih.

8. Na posebno dodatno nakaznico za kruh (za zavodnarje in noseče žene):

Za današnji dan

Koledar

Sobota, 26. svečana: Matilda, devica; Viktor, spoznavalec; Aleksander, škof.

Nedelja, 27. svečana: pepelnišna nedelja; Leander, škof; Izabela.

Dramsko gledališče

»Namišljeni bolniki«. Red A. 16.

Operno gledališče

»Sneguročka«. Red Sobota, 15.30.

Kino Matica

»Gabrijela Dambronec. Ob 15, 17.30

Kino Sloga

»Usoda«. Ob 15 in 17.

Kino Kodeljevo

»Beli sen«. Ob 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Rimska cesta 7.

Novi grobovi

† Karolina Čebular. V Ljubljani je za vedno zatihla oči mati, gospa Karolina Čebular roj. Zupančič. Blago mater bodo pokopali v soboto ob pol 3 popoldne iz kapele sv. Jožefa na Žalah. Sveta maša-zadušnica bo v ponedeljek ob 8 v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

† Karolina Segatin. V Ljubljani je v Bogu zaspala mati, gospa Karolina Segatin. Blago rajnice bodo pokopali v soboto ob 4 popoldne iz kapele sv. Janeza na Žalah.

† Mihael Štrukelj. Gospod je pokopani k sebi bogoslovca Mihaela Štruklja iz Zapuž. Rajnega bodo prepeljali na zadnji poti v nedeljo ob 9 iz rojstne hiše, Zapuže št. 8, na pokopališče v Dravljah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

TEL KINO »MATIC« 22-41
Razočarana ljubezen najde uteho v visokem poklicu igralke umetnosti

»Gabrijela Dambronec

Film lepote in ertvovanja ...

V glavni vlogi:

Ne krvavi prvi naš slovenski narod

Proti koncu leta 1516. pa mu je uspelo, da je pomiril cesarja Maksimilijana s francoskim kraljem Francem I. in Benečani. Tako je bila podana osnova za veliko ligo proti Turkom. Papež je dal posebni komisiji izdelati podroben načrt za veliko vojno s Turki, katerih državo naj bi krščanska ekspedicijska v treh letih popolnoma uničila. Da so se s tem načrtom resno bavili tudi na Kranjskem, priča ohranjeni načrt v arhivu deželni stanov s pridejanjem izvlečkom.

Spoti med evropskimi državami so bili pregloboki, da bi prišlo do tega skupnega nastopa. Sultan Selim je medtem zmagovalno dokončal svoje delo v Egiptu in Aziji in se vrnil julija 1518 v Carigrad kot gospodar vsega muslimanskega sveta. Vendar se tudi sedaj ni obrnil zoper Evropo temveč je 1. 1519 celo sklenil s ogrskim kraljem triletno premirje.

Toda obmejni predeli tega niso bili deželni. Bosenski sandžaki so napadali in širili svojo oblast vse dalje. Beneški poslanik piše 28. julija 1519, da je ogr-

sko kraljestvo imelo za časa kralja Matije 72 županij, sedaj pa jih ima samo 55, vsem ostalim, ki leže v glavnem v Bosni in Hrvatski, pa gospodujejo Turki. Ker zaradi razmer na Ogrskem Hrvati niso mogli upati na nobeno pomoč od države, so se pričeli obračati na novega nemškega cesarja Karla V. in nadvojvodo Ferdinanda ter skušali najti oporo pri slovenskih deželah.

20. sept. 1520 je nenadoma umrl sultan Selim. Z njim se je končala sorazmerno dolga doba, ko so slovenske dežele uživale večinoma mir pred Turki. Od smrti Mohameda II. do nastopa Suleimana II. je bila turška politika bodisi vobče miroljubna bodisi — kakor za Selima — vsaj za Evropo. Vendar zaradi svojevrstne ureditve turške države, kjer so obmejni sandžaki imeli več ali manj proste roke, so obmejne krščanske dežele doživljale kljub formalnemu miru ali vsaj premirju skoro vsako leto manjše ali večje napade, ki so zlasti očivilje za časa Selima in dali slutiti, da se bliža doba novih velikih turških osvojitvev.

Vsi so pričakovali, da je ta čas nastopil že s Selimom. Toda on se je lotil ureditve v neomanskem muslimanskem svetu in je svoje cilje popolnoma dosegel. Evropa je sedaj s strahom pričakovala, da se bo obrnil zoper njo. Nenadna smrt je ta strah ublažila, a le za kratek čas, ker njegov sin in naslednik, Sulejman II., je poprijel delo tam, kjer ga je oče zapustil.

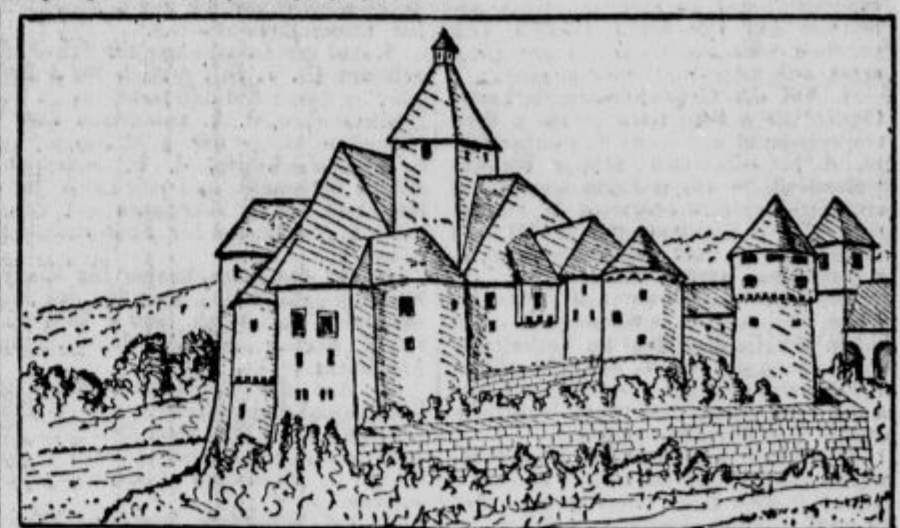
Deželni stanovi.

Ko bomo zgodovino turških vpadov, velikokrat srečamo besedo: deželni stanovi. To je povsem razumljivo, saj so bili deželni stanovi tisti, ki so imeli tedaj skrb za varnost in vojaško obrambo naših krajev. Zato je prav, da si ustanovo deželni stanov nekoliko natančneje ogledamo.

Deželne stanove so sestavljali višje in nižje plemstvo, višja duhovščina in zastopniki mest. Ponekod, na primer v Švici in na Tirolskem, so tudi kmetje-svobodniki pošiljali svoje zastopnike k zborom deželni stanov. V teh deželah vojna služba zaradi goratosti ozemlja ni prišla tolikokrat v poštev. Tudi večji kmetje so zmogli dati deželnemu knezu ob potrebi vojake, jih oborožiti in jih tudi dalje časa vzdrževati. Zato so bili tudi ti kmetje klicani na zborovanja, k se je govorilo o potrebah za obrambo dežele in varnost v njej.

Deželni stanovi so se od časa do časa shajali k posvetovanjem. Zasedanja teh zborov v veliki meri spominjajo na sedanje parlamente ali še bolj na bivše deželne zbreve v bivši Avstro-Ogrski. Kranjski deželni zbor n. pr. je še malo pred prejšnjo sve-

točno vojno zasedal v zbornici sedanjega ljubljanske univerze. Deželni stanovi so bili razdeljeni v tri dele, ki so se imenovali klopi. Vsak stan je tvoril en klop. To so bile gosposka, viteška in meščanska klop. (Dalje.)

Starý žubemberški grad — spomin na čase turških vpadov

Slika kaže le notranjo utrdbo, v katero so se branili umaknili, kadar niso mogli več odbiti sovražnika z zunanega obzidja. Grad je varovala z ene strani Krka.

VSADKANJA LJUBLJANA PO KRONISTOVH ZAPISKIH

Slab vremenski prerok

Letos se sv. Matija ni obnesel in prav nič razbil ledu, kakor bi po znanem slovenskem reku bilo pričakovati, da bo to na svoj god storil. Led smo že imeli, torej ga tudi narediti ni mogel. Pač pa ga je včeraj posteno utrdil, saj moramo reči, da je bil včerajšnji dan najbolj mrzel v vsej letošnji zimi, čeprav imamo zadnje dni v februarju stalno oster mraz. Mrazu se je pridružil tudi včeraj megla, ki je dopoldne ležala nad Ljubljano, sonce je sijalo skozi meglo z medlo svetlobo, dasi je bilo vidno. Imelo je podoben osvetljen plosč brez venač žarkov. V predmestju so bile ulice kakor mrtve, v sredini mesta pa je sleherni, kdor je moral na ulico, skrbel, da čimprej pride na toplo. Ker se bližamo že koncu februarja, ni verjetno, da bi mraz trajal dolgo in da bomo kmalu doživeli topljše dni ter prve znanilke bližajoče se pomladi.

Pravila in pogoji za sprejem v baletno šolo

Sprejem v šolo. V baletno šolo se sprejemajo otroci od 10.—14. leta (dečki in deklice). Učenci morajo nadaljevati svoje splošno izobraževanje, najmanj do vključno male mature, kar daje jamstvo za potrebno izobraženost baletnega zborna.

Organizacija pouka. Pouk se razdeli na šest letnikov. Prva tri leta so posvečena predvsem plesni tehniki, pri čemer se vprašuje starši klasični sistem. Obiskovalci šole se imenujejo »učenci«. Obiskovalci zadnjih treh letnikov se imenujejo »naraščalniki«.

Napredek gojencev se ocenjuje mesečno, semestrsko in letno. Veljajo iste ocene kot v srednjih šolah. Konec vsakega leta polagajo gojenci izpit pred komisijo. Predmet ocene je tekoma leta predelana tvarina. — »Učence«, ki je po treh letih uspešno zaključil svoj oddelek, prestopi v oddelek »naraščalov«. »Naraščalniki« pa se mora po končanem študiju podvreči še posebni izpitni komisiji in če zaključni izpit dobro prestopi, postane »kandidat« za angažman. — Predmet izpita je vsa tvarina 6 letnikov in poseben »zrelostni ples«. O tem izpitu se izstavi posebno spriševalo.

Gojenci šole. Vsa gojenca baletne šole mora plačati semestrsko vpisnino v znesku 50 lit. Pouk je brezplačen. Vsa gojenca si mora nabaviti na lastne stroške baletno obleko določene barve in kroja ter baletne čevlje.

Sprejem gojencev v baletno šolo bo v nedeljo, 5. marca, ob 18 v Operi. Vsi, ki želijo biti sprejeti, morajo prinesiti k sprejemu kopalne obleke (deklice) ali pa lahke poltetne obleke (dečki) ter telovadne copate. Pri sprejemu bodo prestali pregled njihove vitosti sposobnosti za plesalec in zdravniški pregled, ki bo ugotovil, če so gojenca fizično sposobni za plesalski poklic. Za definitiven vstop v šolo je potrebno pismeno dovoljenje staršev. K sprejemu naj prinesejo otroci dilaške knjižice s seboj.

Drsalni šport ima lepe dni

Redko katero zimo imajo prijatelji lepega drsalnega športa tako ugodno priliko za drsanje, kakor letos. Običajno so zime v Ljubljani mokre in snežne ter je vreme nestanovitno. Ne pa tako letos, sedaj v februarju, ko vlada stalno suh, oster mraz. Led je povsod enakomerno debel in gladek, tako da pridejo drsalcji na svoj račun. To velja zlasti za drsališče SK Ilirije na Celovski cesti, kakor tudi za druga drsališča, ki jih je še nekaj v Ljubljani, vendar ne v takem obsegu, kakor nekoč zakaj sodobni Ljubljančani so že mnogo mlače osušili in spremenili v njive. To velja zlasti za nekdanje najbolj znano drsališče v Ljubljani, to je za sloviti Kerin v Trnovem, ki je že skoraj 20 let osušeno.

Dovolj čebule in česna

Pred dnevi smo poročali, da je ljubljanski živilski trg slabo založen z zdravim čebulo. Sedaj so se razmere toliko zboljšale, da je vedno na razpolago dovolj lepe in zdrave čebule, tako domače, kakor gojišče. Prav tako je vedno dovolj na razpolago lepega česna. Cena čebule

FILMI TEGA TEDNA

Novi zvočni tednik prinaša prizore, ko je državni minister dr. Goebbels odlikoval zaslužne moše in žene, ki so se izkazali ob času terorističnih letalskih napadov na Berlin. Reichsleiter dr. Ley pa je podelil ob navzočnosti tovarniških delavcev 8 nemških izumiteljem tako imenovane Todtova nagrado. Posebna socialna ustanova je zavod Langemarek; v njem se izobražujejo na stroške zavoda revni dijaki in nadaljujejo gimnazijale ali vseučiliške študije, potem ko so se izkazali na bojišču. Zanimive so slike ob obisku velikega admirala Dönitza med mornarji-podmorničarji. Novost so slike iz izkrcavališča pri Nettunu in Anziu. Razmeroma položni svet omogoča živlo vojno skovanje od postojanke do